

# 1 Ganesha Atharva Sheersham

## 1.1 Anuvaka 0

ॐ भ॒द्र॒ङ् क॒र्णे॒भिश् शृ॒णु॒ यामं॑ दे॒वाः ।  
भ॒द्रं प॑श्ये मा॒क्ष भि॒र्य ज॑त्राः ।  
स्थि॒रै रङ्गै॑स् तुष्टु॒वाग्ं संस्तु॑ नू॒भिः ।  
व्यशे॑म दे॒वहिं॑ त॒यँ दा॑युः ।  
स्व॒स्ति न॒ इन्द्रो॑ वृ॒द्धश्र॑वाः ।  
स्व॒स्ति नः॑ पू॒षा वि॒श्व वे॑दाः ।  
स्व॒स्तिन॒स् ताक्ष्यो॑ , अरि॑ष्टनेमिः ।  
स्व॒स्ति नो॒ बृह॒स्पति॑र्दधातु ॥  
ॐ शान्ति॒-शान्ति॒-शान्तिः॑ ॥

## 1.2 Anuvaka 1

ॐ नं नम॑स्ते गु॒णप॑तये ।  
त्वमे॒व प्र॒त्यक्ष॑न् तत्त्वंमसि ।  
त्वमे॒व के॒वल॒ङ् कर्ता॑ ऽसि ।  
त्वमे॒व के॒वलं॑ हर्ता॑-ऽसि ।  
त्वमे॒व के॒वल॒न् धर्ता॑-ऽसि ।  
त्वमे॒व सर्व॑ङ् खल्विदं ब्रह्मा॒सि ।  
त्वं साक्षा॑ दा॒त्मा-ऽसि॑ नि॒त्यम् ॥ 1 ॥

### 1.3 Anuvaka 2

ऋतं वृचि । संत्यं-वृचि ॥ 2 ॥

### 1.4 Anuvaka 3

अव त्वं माम् । अव वृक्तारम् ।  
अवं श्रोतारम् । अव दातारम् । अव धातारम् ।  
अवानू चा नमंव शिष्यम् । अव पश्चात् तात् ।  
अवं पुरस्तात् । अवोत्तरात्तात् ।  
अवं दक्षिणात्तात् । अव चोर्ध्वात्तात् ।  
अवा धुरात्तात् । सर्वतो मां पाहि पाहिं समुन्तात् ॥ 3 ॥

### 1.5 Anuvaka 4

त्वं वान् मयस् त्व-ज्चिन्मयः ।  
त्व मानन्द मयस् त्वं ब्रह्ममयः ।  
त्वं सच्चिदा नन्दाद् वितीयो-ऽसि ।  
त्वं प्रत्यक्षं ब्रह्मासि ।

त्वञ् ज्ञान मयो विज्ञा नम यो-ऽसि ॥ ॥

### 1.6 Anuvaka 5

सर्वञ् जगदिदन् त्वत् तो जायते ।  
सर्वञ् जगदिदन् त्वत् तस् तिष्ठति ।  
सर्वञ् जगदिदन् त्वयि लयं मेष्यति ।  
सर्वञ् जगदिदन् त्वयि प्रत् येति ।  
त्वं भूमि रापो-ऽनलो-ऽनिलो नृभः ।  
त्वञ् चत्वारि वाक् पदानि ॥ 5 ॥

### 1.7 Anuvaka 6

त्वङ् गुण त्रयातीतः । त्वं अवस्था त्रयातीतः ।  
त्वन् देह त्रया तीतः । त्वङ् काल त्रयातीतः ।  
त्वं मूला धारस् थितो-ऽसि नित्यम् । त्वं शक्ति त्रयात्मकः ।  
त्वां-योगिनो ध्यायन्ति नित्यम् ।  
त्वं ब्रह्मा त्वं विष्णुस् त्वं रुद्रस् त्व मिन्द्रस् त्व मग्निस्  
त्वं वायुस् त्वं सूर्यस् त्वञ् चन्द्रमास् त्वं ब्रह्म भूर्भुवस् स्वरोम् ॥ 6 ॥

## 1.8 Anuvaka 7

गुणादिं पूर्वं मुच्चार्य वर्णादिन् तद नन्तरम् ।  
अनुस् वारः परं तुरः । अर्धेन् दुल सितम् ।  
तारेण ऋद्धम् । एतत् तव मनुस्व रूपम् ।  
गकारः पूर्वं रूपम् । अकारो मध्यम रूपम् ।  
अनुस् वारश् चांन्त्य रूपम् । बिन् दुरुत्तर रूपम् ।  
नादः सन्धानम् । सगं हिता सन्धिः ।  
सैषा गाणेश विद्या । गणक ऋषिः ।  
निचृद् गायत्रीच् छन्दः । श्री महा गणपतिर् देवता ।  
ओ-ङ्ग-ङ्गणपंतये नमः ॥ 7 ॥

## 1.9 Anuvaka 8

एक दन्ताय विद्महे वक्र तुण्डाय धीमहि ।  
तन्नो दन्ती प्रचोदयात् ॥ 8 ॥

## 1.10 Anuvaka 9

एक दन्तञ् चतुर् हस्तं पाश मङ्कुश धारिणम् ।  
रदञ्च वरदं हस्तैर् बिभ्राणं मूष कध्वंजम् ।  
रक्तं लम्बोदरं शूर्प कर्णकं रक्त वासंसम् ।

रक्तं गुन्धानुं लिप्ताङ्गं रक्त पुष्पैस् सुपूजितम् ।  
भक्तांनु कम्पिनन् देवज्ज गत् कारणं मच्युतम् ।  
आविर् भूतज्च सृष्ट्यादौ प्रकृतेः पुरुषात्परम् ।  
एवं ध्यायति यो नित्यं स योगी योगिनां वरः ॥ 9 ॥

### 1.11 Anuvaka 10

नमो व्रातपतये नमो गणपतये नमः प्रमथ पतये  
नमस्ते-ऽस्तु लम्बोद रायैक दन्ताय विघ्न विनाशिने  
शिवसुताय श्री वरद मूर्तये नमो नमः ॥ 10 ॥

### 1.12 Anuvaka 11

एतद थर्व शीर्षं योऽधीते स ब्रह्म भूयांय कल्पते ।  
स सर्व विघ्नैर्न बाध्यते । स सर्व त्रसुखं मेधते ।  
स पञ्च महापापात् प्रमुच्यते ।  
साय मंधीयानो दिवसकृतं पापंन् नाशयति ।  
प्रात रंधीयानो रात्रिकृतं पापंन् नाशयति ।  
सायं प्रातः प्रयुज्जानो पापो-ऽपापो भवति ।  
सर्व त्राधी यानो ऽपविघ्नो भवति । धर्मार्थ काम मोक्षञ्च विन्दति ।  
इदम थर्व शीर्षं मशिष्यायं न देयम् ।  
यो यदि मोहाद् दास्यति स पापीयान् भवति ।

सहस्रा वर्त नाद्यं यङ्कामं मधीते तन्त मनेन साधयेत् ॥ 11 ॥

### 1.13 Anuvaka 12

अनेन गणपति मंभि षिञ्चति स वाग्मी भवति ।  
चतुर् थ्या मनश् नन् जपति स विद्यां वान् भवति ।  
इत्य थर्वण वाक्यम् ।  
ब्रह्माद्या वरणं विद्यान् नबि भेति कदाच नेति ॥ 12 ॥

### 1.14 Anuvaka 13

यो दूर्वाङ् कुरैर्य जति स वैश्रव णोपमो भवति ।  
यो लाजैर् यजति स यशौवान् भवति । स मेधावान् भवति ।  
यो मोदक सहस्रेण यजति स वाञ्छित फलमं वाप्नोति ।  
यस् साज्य समिद् भिर् यजति स सर्व लभते स सर्व लभते ॥ 13 ॥

### 1.15 Anuvaka 14

अष्टौ ब्राह्मणान् सम्यग् ग्राह यित्वा सूर्य वर्चस्वी भवति ।  
सूर्यग्रहे मंहा नद्यां प्रतिमा सन्निधौ वा जप्त्वा सिद्ध मन्त्रो भवति ।  
महा विघ्नात् प्रमुच्यते । महा दोषात् प्रमुच्यते ।

महा पापा॑त् प्रमुच्यते । महा प्रत्य वाया॑त् प्रमुच्यते ।  
स सर्व॑ विद् भवति स सर्व॑ विद् भ॒वति ।  
य एवं वे॒द । इत्यु॑पनिषत् ॥ 14 ॥

## 1.16 Anuvaka 15

ॐ भ॒द्रङ् कर्णे॑भिश् शृणु॒ यामं दे॒वाः ।  
भ॒द्रं प॑श्ये मा॒क्ष भि॒र्य ज॑त्राः ।  
स्थि॒रै रङ्गै॑स् तुष्टु॒वाग्ं संस्त॒ नूभिः॑ ।  
व्यशै॑म दे॒वहिं॑ त॒यँ दायुः॑ ।  
स्व॒स्ति न॒ इन्द्रो॑ वृ॒द्धश्र॑वाः ।  
स्व॒स्ति नः॑ पू॒षा वि॒श्व वे॑दाः ।  
स्व॒स्तिन॒स् ताक्ष्यो॑ , अरि॑ष्टनेमिः ।  
स्व॒स्ति नो॒ बृह॒स्पति॑र्दधातु ॥  
ॐ शान्ति॑-शान्ति॑-शान्तिः॑ ॥

## 2 Ganesha Sooktam

आ तू नं इन्द्र क्षुमन्तं॑ चि॒त्रं ग्रा॒भं सं गृ॑भाय ।  
म॒हाह॒स्ती दक्षि॑णेन ॥ 1 ॥  
वि॒द्मा हि॒त्वां तु॒वि कूर्मि॑न् तु॒विदे॑ष्णं तु॒वी म॑घम् ।

तुवि मात्र मवोभिः ॥ 2 ॥

नहित्वां शूर देवान मर्ता सोदित्सन्तम् ।

भीमन्न गां वारयन्ते ॥ 3 ॥

एतोन् विन्द्रं स्तवा मेशां नवस्वः स्वराजम् ।

नरा धंसा मर्धि षन्नः ॥ 4 ॥

प्रस्तो षदुपं गासि षच्छ वत्सामं गीय मांनम् ।

अभि राधं साजुगुरत् ॥ 5 ॥

आ नो भर दक्षिणे नाभि सव्येन प्रमृश ।

इन्द्र मानो वसोर्निर्भाक् ॥ 6 ॥

उपं क्रमुस्वा भर धृषता धृष्णो जनानाम् ।

अदां शूष्ट रस्य वेदः ॥ 7 ॥

इन्द्रय उनुते अस्ति वाजो विप्रैभिः सनित्वः ।

अस्माभिः सुतं संनुहि ॥ 8 ॥

सद्यो जुवस्ते वाजां, अस्मभ्यं विश्वश्चन्द्राः ।

वशैश्च मक्षू जरन्ते ॥ 9 ॥

गुणानां त्वा गुणपतिं हवामहे

कृविं कवीनामुपमश्रवस्तमम् ।

ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत

आ नः शृण्वन्नूतिभिस्सीद सादनम् ॥ 10 ॥

नि षु सीद गणपते गुणेषु त्वामाहुर् विप्रतमं कवीनाम् ।

न ऋते त्वत् क्रियते किं च नारे महा मुर्कं मघवज्जित्र मर्च ॥ 11 ॥

अभिख् यानो मघवन् नाधं मानान्त् सखे बोधि वंसुपते सखीनाम् ।



रणं कृधि रण कृत्सत् यशुष्मा भक्ते चिदा भञ्जा राये, अस्मान् ॥12॥  
ॐ शान्ति-शान्ति-शान्तिः ॥

### 3 Purusha Sooktam

#### 3.1 Beginning

ओं तच्छं योरावृणीमहे । गातुं यज्ञाय ।  
गातुं यज्ञपंतये । दैवीः स्वस्तिरस्तु नः ।  
स्वस्तिर्मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम् ।  
शन्नो अस्तु द्विपदे । शं चतुष्पदे ॥  
ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

#### 3.2 Moolam

ओं सहस्रंशीर्षा पुरुषः । सहस्राक्षः सहस्रपात् ।  
स भूमिं विश्वतो वृत्वा । अत्यंतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ।  
पुरुष एवेदगं सर्वम् । यद्भूतं यच्च भव्यम् ।  
उतामृतत्वस्येशानः । यदन्नेनातिरोहति ।  
एतावानस्य महिमा ।  
अतो ज्यायागंश्च पूरुषः ॥ 1 ॥

पादोऽस्य विश्वा भूतानि । त्रिपादस्यामृतं दिवि ।  
त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः ।  
पादोऽस्येहाऽऽभवात्पुनः ।  
ततो विष्वङ् व्यक्रामत् ।  
साशनानशने अभि । तस्माद्विराडजायत ।  
विराजो अधि पूरुषः । स जातो अत्यरिच्यत ।  
पश्चाद्भूमिमथो पुरः ॥ 2 ॥

यत्पुरुषेण हविषा । देवा यज्ञमतन्वत ।  
वसन्तो अस्यासीदाज्यम् । ग्रीष्म इध्मश्शरद्ध्रुविः ।  
सप्तास्यासन्परिधयः । त्रिः सप्त समिधः कृताः ।  
देवा यद्यज्ञं तन्वानाः ।  
अबध्नन्पुरुषं पशुम् ।  
तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन् ।  
पुरुषं जातमग्रतः ॥ 3 ॥

तेन देवा अयजन्त । साध्या ऋषयश्च ये ।  
तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः । सम्भृतं पृषदाज्यम् ।  
पशूग्स्ताश्चक्रे वायव्यान् । आरण्यान्ग्राम्याश्च ये ।  
तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः । ऋचः सामानि जज्ञिरे ।  
छन्दागंसि जज्ञिरे तस्मात् । यजुस्तस्मादजायत ॥ 4 ॥

तस्मादश्वा अजायन्त । ये के चोभयादंतः ।  
गावो ह जजिरे तस्मात् । तस्माज्जाता अजावयः ।  
यत्पुरुषं व्यदधुः । कृतिधा व्यकल्पयन् ।  
मुखं किमस्य कौ बाहू । कावूरू पादावुच्येते ।  
ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत् । बाहू राजन्यः कृतः ॥ 5 ॥

ऊरू तदस्य यद्वैश्यः । पद्भ्याग् शूद्रो अजायत ।  
चन्द्रमा मनसो जातः । चक्षोः सूर्यो अजायत ।  
मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च । प्राणाद्वायुरंजायत ।  
नाभ्यां आसीदन्तरिक्षम् । शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत ।  
पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात् ।  
तथा लोकाग् अकल्पयन् ॥ 6 ॥

वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम् ।  
आदित्यवर्णं तमसस्तु पारे ।  
सर्वाणि रूपाणि विचित्य धीरः ।  
नामानि कृत्वाऽभिवदन् यदास्ते ।  
धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार ।  
शक्रः प्रविद्वान्प्रदिशश्चतस्रः ।  
तमेवं विद्वानमृतं इह भवति ।  
नान्यः पन्था अयनाय विद्यते ।  
यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवाः ।

तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् ।  
ते ह नाकं महिमानः सचन्ते ।  
यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः ॥ 7 ॥

### 3.3 Uttra Narayanam

अद्भ्यः सम्भूतः पृथिव्यै रसाच्च ।  
विश्वकर्मणः समवर्तताधि ।  
तस्य त्वष्टां विदधद्रूपमेति ।  
तत्पुरुषस्य विश्वमाजानमग्रे ।  
वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम् ।  
आदित्यवर्णं तमसः परस्तात् ।  
तमेवं विद्वानमृतं इह भवति ।  
नान्यः पन्थां विद्यतेयऽनाय ।  
प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः ।  
अजायमानो बहुधा विजायते ॥ 8 ॥

तस्य धीराः परिजानन्ति योनिम् ।  
मरीचीनां प्रदमिच्छन्ति वेधसः ।  
यो देवेभ्य आतपति ।  
यो देवानां पुरोहितः ।  
पूर्वो यो देवेभ्यो जातः ।

नमो॑ रु॒चाय॒ ब्राह्म॑ये ।  
रुचं॑ ब्रा॒ह्मं ज॒नय॑न्तः ।  
दे॒वा अ॒ग्रे तद॑ब्रुवन् ।  
यस्त्वै॒वं ब्रा॑ह्म॒णो वि॒द्यात् ।  
तस्य॑ दे॒वा अस॑न् वशे॑ ॥ 9 ॥

ह्रीश्च॑ ते ल॒क्ष्मीश्च॒ पत् न्यौ॑ ।  
अ॒हो॒रा॒त्रे पा॒र्श्वे । नक्ष॑त्राणि रू॒पम् ।  
अ॒श्विनौ॒ व्यात्त॑म् । इ॒ष्टं म॑निषाण ।  
अ॒मुं म॑निषाण । सर्वं॑ मनिषाण ॥ 10 ॥

ओं शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥

#### 4 Narayana Sooktam

ॐ ॥ स॒ह॒स्र॒शीर्षं॑ दे॒वं वि॒श्वाक्षं॑ वि॒श्वशं॑भुवम् ।  
वि॒श्वं ना॒राय॑णं दे॒वम॒क्षरं॑ प॒रमं॑ पदम् ।

वि॒श्वतः॒ पर॑मान् नित्यं वि॒श्वं ना॑राय॒णगं॑ ह॒रिम् ।  
वि॒श्वमे॒ वेदं॑ पु॒रुष॑स् तद् वि॒श्व-मु॑प जीवति ।

पतिं विश्वंस् यात्मेश् वरुगुं शाश्वतगुं शिव-मच्युतम् ।  
नारायणं महाज्ञेयं विश्वात्मानं पुरायणम् ।

नारायणपरो ज्योति रात्मा नारायणः परः ।  
नारायणपरं ब्रह्म तत्त्वं नारायणः परः ।

नारायणपरो ध्याता ध्यानं नारायणः परः ।  
यच्च किं चिज्जगत् सर्वं दृश्यते श्रूयतेऽपि वा ॥

अन्तर्बहिश्च तत्सर्वं व्याप्य नारायणः स्थितः ।  
अनन्तं मव्ययं कविगुं समुद्रेऽतं विश्वं शंभुवम् ।

पद्म कोश-प्रती काशगुं हृदयं चाप्य धोमुखम् ।  
अधो निष्ठ्या वितस् यांते नाभ्या मुपरि तिष्ठति ।

ज्वाला माला कुलं भाती विश्वस् यायतनं महत् ।  
सन्ततगुं शिला भिस् तुलं बत्याको शसन् निभं ।

तस्यान्ते सुषिरगुं सूक्ष्मं तस्मिन् सर्वं प्रतिष्ठितम् ।  
तस्य मध्ये महानग्नि-विश्वार्चि-विश्वतोमुखः ।

सोऽग्रं भुग् विभंजन् तिष्ठन् नाहां रमजुरः कविः ।

तिर्यग् गूर्ध्व-मंधश् शायी रश्-मयस् तस्य सन्तता ।

सं ताप यंति स्वं देह मापां दतल मस्तंकः ।  
तस्य मध्ये वह्(न्) निशिखा अणीयो" ध्वा व्यवस्थितः ।

नीलतो-यदं मध् यस्था-द्विध् युल्ले खेव भास्वरा ।  
नीवार शूकं वत् तन्वी पीताभां स्वत्य णूपमा ।

तस्याः शिखाया मध्ये परमां त्मा व्यवस्थितः ।  
स ब्रह्म स शिवः स हरिः सेन्द्रः सोऽक्षरः परमः स्वराट् ॥

ऋतग् सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलम् ।  
ऊर्ध्वरेतं विरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमः ॥

नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि ।  
तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

## 5 Vishnu Sooktam

ॐ विष्णोर्नुकं वीर्याणि प्रवोचं यः  
पार्थिवानि विममे रजागं सियो  
अस्कंभायुदुत्तरगं सुधस्थं  
विचक्रमाणस्त्रेधोरुंगायो  
विष्णोर्नराटमसि विष्णोः  
पृष्ठमंसि विष्णोः श्रप्त्रेस्थो  
विष्णोस्स्यूरसि विष्णोर्ध्रुवमंसि  
वैष्णवमंसि विष्णवे त्वा ॥

तदस्य प्रियमभिपाथो अश्याम् ।  
नरो यत्र देवयवो मदन्ति ।  
उरुक्रमस्य स हि बन्धुरित्था ।  
विष्णोर्पदे परमे मध्व उथ्सः ।

प्रतद्विष्णुस्तवते वीर्याय ।  
मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः ।  
यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेषु ।  
अधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा ।  
पुरो मात्रया तनुवा वृधान ।  
न ते महित्वमन्वश्रुवन्ति ॥



उ॒भे ते॑ वि॒द्म रज॑सी पृ॒थि॒व्या वि॒ष्णो॑ दे॒व॒त्वम् ।  
पु॒र॒मस्य॑ वि॒त्से ।  
विच॑क्रमे पृ॒थि॒वीमे॒ष ए॒ताम् ।  
क्षे॒त्राय॑ वि॒ष्णु॒र्मनु॑षे द॒श॒स्यन् ।  
ध्रु॒वासो॑ अ॒स्य की॒रयो॑ जना॑सः ।  
ऊ॒रु॒क्षि॒तिग्ं सु॒जनि॑माचकार ।  
त्रि॒दे॒वः पृ॒थि॒वीमे॒ष ए॒ताम् ।  
विच॑क्रमे श॒तर्च॑सं म॒हृत्वा ।  
प्रवि॑ष्णु॒रस्तु॑ त॒वस॒स्तवी॑यान् ।  
त्वे॒षग्ं ह्य॑स्य॒ स्थवि॑रस्य॒ नामं ॥

अतो॑ दे॒वा अ॑वन्तु नो॒ यतो॑ वि॒ष्णुर्वि॑च॒क्रमे॑ ।  
पृ॒थि॒व्याः स॒प्तधा॑म॒भिः ।  
इ॒दं वि॒ष्णुर्वि॑च॒क्रमे॑ त्रे॒धा नि॑द॒धे प॒दम् ।  
समू॑ढ॒मस्य॑ पाग्ं सु॒रे ॥

त्री॒णि प॒दा विच॑क्रमे वि॒ष्णुर्गो॑पा अदा॑भ्यः ।  
ततो॑ धर्मा॑णि धा॒रयन् ।  
वि॒ष्णोः कर्मा॑णि प॒श्यत॑ यतो॑ व्र॒तानि॑ प॒स्प॒शे ।  
इन्द्र॑स्य॒ युज्यः॒ सखा॑ ॥

तद्विष्णोः परमं पदं सदा पश्यन्ति सूरयः ।  
दिवीव चक्षुराततम् ।  
तद्विप्रांसो विपुन्यवो जागृवाग् सस्समिन्धते ।  
विष्णोर्यत्परमं पदम् ।  
पर्याप्त्या अनन्तरायाय सर्वस्तोमोऽति  
रात्र उत्तम महर्भवति सर्वस्याप्त्यै सर्वस्य  
जित्त्यै सर्वमेव तेनाप्नोति सर्वं जयति ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

## 6 Boo Sooktam

ओं भूमिर् भूम्ना द्यौर् वरिणाऽन् तरिक्षं महित्वा ।  
उपस् थेते देव्यदि तेऽग् निमन् नाद-मन् नाद् याया दधे ॥ ( 1 )  
आऽयङ्गौः पृश् निरक् रमी दसनन् मातरं पुनं ।  
पितरं च प्रयन्त् सुवः ॥ ( 2 )  
त्रिगुं शद् धाम् विराजति वाक् पतङ्गायं शिश् रिये ।  
प्रत् यस्य वहद् युभिः ॥ ( 3 )  
अस्यप् प्राणादं पानत्यन् तश् चरति रोचना ।  
व्यंख् यन् महिषः सुवं ॥ ( 4 )  
यत् त्वां क्रुद्धः परो वपं मन्युना यद वंत्या ।

सु कल्पं मग्ने तत्तव पुनस् त्वोद् दीपया मसि ॥ ( 5 )

यत्ते मन्यु परोप् तस्य पृथिवी मनुं दध्वसे ।

आदित्या विश्वे तद् देवा वसं वश्च समा भरन् ॥ ( 6 )

मनो ज्योतिर् जुषतामाज्यम् विच्छिन्नं यज्ञगं संमिमं दधातु ।

ब्रह्मस् पतिस् तनुता मिमनो विश्वे देवा, इहमां दयन्ताम् ।

सप्त ते, अग्ने समिधंसु सप्त जिह्वासु सप्तर्षयसु सप्त धामं प्रियाणि ।

सप्त होत्रांसु सप्त धात्वां यजन्ति सप्त योनी रा पृणस्वा घृतेन ।

पुनं रूर्जा निवर्त् तस्व पुनं रग्र इषा युषा । पुनर्नः पाहि विश्वतः ।

सह रय्या निवर्त् तस्वाग्ने पिन् वस्व धारया ।

vish vaps niya विश्व फस् निया विश्व तस्परि ।

लेकस् सलेकस् सुलेकस् तेन आदित्या

आज्यं ज्जुषाणा वियन्तु केतस् सकेतस् सुकेतस् तेन आदित्या

आज्यं ज्जुषाणा वियन्तु विवस् वाः अदितिर् देव जूतिस् तेन आदित्या

आज्यं ज्जुषाणा वियन्तु ।

मेदिनीं देवी वसुन्धरा स्याद् वसुधा देवी वासवी ।

ब्रह्मवर्च सः पितॄणाम् श्रोत्रं चक्षुर्मनः ॥ (7)

देवी हिरण्य गर्भिणी देवी प्रसूवरी ।

दसने सत्यायने सीद ।

समुद्रवती सावित्री हनो देवी मह्यगी ।

महा धरणी महोव् यथिष् ठाश्, शृङ्गे शृङ्गे यज्ञे यज्ञे विभी षणी ॥ (8)

इन्द्रं पत्नी व्याजनीं सुरसिंत इह ।

वायुपरीं जल शयनीं <sup>shvayan</sup> श्वयन् धारा सत्यन् धोपरिं मेदिनी ।  
श्वोपरिं धत्तं गाय ।

विष्णुपत्नीं महीं देवीं माधवीं माधव प्रियाम् ।

लक्ष्मीं प्रियसखीं देवीं नमाम् यच्युत वल्लभाम् ॥ (9)

धनुर् धरायै विद्महे सर्व सिद्ध्यै च धीमहि ।

तन्नो धरा प्रचोदयात् ।

महीं देवीं विष्णुपत्नी-मजूर्याम् । प्रतीचीं मेनागं हविषां यजामः ।

त्रेधा विष्णुरु गायो विचक्रमे । महीं दिवं पृथिवी मन्तरिक्षम् ।

तच् छोणै तिश्रवं-इच्छ माना । पुण्यग् श्लोकं यजमानाय कृण्वती ॥

(10)

ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

## 7 Neela Sooktam

ओं निला देवीः शरणमहं प्रपद्ये सुतरं सितर से नमः ॥

गृणाहि ।

घृतवती सवित राधिं पत्यैः पयस्वती रन्ति राशानो, अस्तु ।

ध्रुवा दिशां विष्णुं पत् न्य घोराऽस् येशां नासह सोया मनोतां ।

बृहस्पतिर् मातरिश् वोत वायुस् सन्धु वाना वाता, अग्नि नो गृणन्तु ।

विष्टम्भो दिवो धरुणः पृथिव्या, अस्ये श्याना जगंतो विष्णुपत्नी ॥

ॐ म॒हादे॒व्यै च॑ वि॒द्महे॑ वि॒ष्णुपु॒त्रै च॑ धीमहि ।  
तन्नो॑ नीला प्रचोदया॑त् ॥  
ओं शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥

## 8 Durga Sooktam

जा॒तवे॑दसे सुनवा म॒सोम॑मराती य॒तो निद॑हाति वेदः ।  
स नः॑ पर्-ष॒दतिं॑ दुर्गाणि॒ विश्वा॑ ना॒वेव॒ सिन्धुं॑ दु॒रिता॑ऽत्य॒ग्निः ॥ (1)

ताम॒ग्निव॑र्णां तप॑सा ज्वल॒न्तीं-वै॑रोच॒नीं क॑र्मफ॒लेषु॑ जुष्टा॑म् ।  
दुर्गा॑ दे॒वीग्ं श॑रणम॒हं प्र॑प॒द्ये सु॒तरं॑ सितर से नमः॑ ॥ (2)

अग्ने॒ त्वं पा॑रया॒ नव्यो॑ अ॒स्मान्त् स्व॒स्ति भि॒रतिं॑ दुर्गाणि॒ विश्वा॑ ।  
पू॒श्च पृ॒थ्वी ब॑हु॒ला न॑ उ॒र्वी भ॑वां तो॒काय॑ तन॒याय॑ शंयोः॑ ॥ (3)

विश्वा॑ निनो दुर्ग॒हां जा॑तवे दः॒सिन्धु॑न्न ना॒वा दु॒रिता॑ऽतिं पर्-षि ।  
अग्ने॑ अत्रि॒वन् मन॑सा गृणा॒नोऽस्माकं॑ बोध्य वि॒ता त॒नूना॑म् ॥ (4)

पृ॒त॒ना जि॑त॒गं स॑ह॒मान॑ मु॒ग्र म॒ग्निग्ं हु॑वेम पर॒माथ् स॒धस्था॑त् ।  
स नः॑ पर्-ष॒दतिं॑ दुर्गाणि॒ विश्वा॑ क्षाम॑द् दे॒वो अ॑तिं दु॒रिता॑ऽत् य॒ग्निः ॥ (5)

प्र॒त्नोषिं क॒मीड्यो॑ अध्व॒रेषु॑ स॒नाच्च॒हो ता॒नव्यंश्च॑ स॒त्सि ।  
स्वाज्चा॑ऽग्ने त॒नुवं पि॒प्रयंस् वा॒स् मभ्यं॑ च॒सौ भंग॒मायं जस्व ॥ (6)

गोभि॒र्जुष्टं॑ म॒युजो॑ निषि॑क् त॒ंतवे॑न्द्र विष्णो॑ र॒नुसज्च॑रेम ।  
नाक॑स्य पृ॒ष्ठ म॒भि सं॒वँसा॑ नो॒वैष्णा॑वीं-लो॒क इ॒ह मा॑दयन्ताम् ॥ (7)

ॐ का॒त्या॒य॒नाय॑ वि॒द्महे॑ क॒न्यकु॑मारि॑ धीमहि ।  
तन्नो॑ दु॒र्गिः प्र॒चोद॑यात् ॥  
ॐ शा॒न्तिः॒ शा॒न्तिः॒ शा॒न्तिः॑ ॥

## 9 Sri Sooktam

ओम् ॥ हि॒र॑ण्यव॒र्णां ह॒रि॑णीं सु॒वर्ण॑र॒ज॒ तस्र॑जाम् ।  
च॒न्द्रां हि॒र॑ण्म॒यीं-ल॒क्ष्मीं जा॑त॒वेदो म॒ आव॑ह ॥ 1 ॥

तां म॒ आव॑ह जा॒त॒वेदो ल॒क्ष्मीम॑न॒पगा॑मिनीम् ।  
यस्यां॑ हि॒र॑ण्यं वि॒न्देयं॑ गा॒मश्च॑ पु॒रु॑षान॒हम् ॥ 2 ॥

अ॒श्व॒पूर्वा॑ र॒थम॑ध्यां ह॒स्तिना॑द प्र॒बोधि॑नीम् ।  
श्रियं॑ दे॒वीमु॑प॒ह्वये॑ श्री॒र्मा दे॒वीर्जु॑षताम् ॥ 3 ॥

कां सोस्मि तां हिरण्यप्राकारामाद्रां ज्वलन्तीं तृप्तां तर्पयन्तीम् ।  
पद्मे स्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥ 4 ॥

चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलन्तीं श्रियं-लोके देवजुष्टामुदाराम् ।  
तां पद्मिनीमीं शरणमहं प्रपद्येऽलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां-वृणो ॥ 5 ॥

आदित्यवर्णे तपसोऽधिजातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ बिल्वः ।  
तस्य फलांनि तपसानुदन्तु मायान्तरायाश्च बाह्या अलक्ष्मीः ॥ 6 ॥

उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह ।  
प्रादुर् भूतोऽस् मिराष् ट्रेऽस्मिन् कीर्तिमृद्धिं ददातु मे ॥ 7 ॥

क्षुत्पि पासा मलां ज्येष्ठामलक्षी-र्नाश याम्यहम् ।  
अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुद मे गृहात् ॥ 8 ॥

गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीम् ।  
ईश्वरीगं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥ 9 ॥

श्रीर्मे भुजतु । अलक्ष्मीर्मे नश्यतु ।

मनसः काममाकूतिं-वाचः सत्यमंशीमहि ।  
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां-यशाः ॥ 10 ॥

क॒र्दमे॑न प्र॒जाभू॑ता म॒यि स॒म्भ॑व क॒र्दम ।

श्रि॒यं-वाँ॑सयं मे कु॒ले मा॒तरं॑ पद्म॒मालि॑नीम् ॥ 11 ॥

आपः॑ सृ॒जन्तु॑स् नि॒ग्धा॒नि चि॒क्ली॑ तव॑स मे गृ॒हे ।

नि च॑ दे॒वीं मा॒तरं॑ श्रि॒यं-वाँ॑सयं मे कु॒ले ॥ 12 ॥

आ॒र्द्रा पु॒ष्करि॑णीं पु॒ष्टिं पि॒ङ्ग॒लां प॑द्म॒मालि॑नीम् ।

च॒न्द्रां हि॒रण्म॑यीं-ल॒क्ष्मीं जा॑त॒वेदो॑ म॒आव॑ह ॥ 13 ॥

आ॒र्द्रा-यः॑ क॒रि॑णीं-य॒ष्टिं सु॒व॒र्णां हे॑म॒मालि॑नीम् ।

सू॒र्यां हि॒रण्म॑यीं-ल॒क्ष्मीं जा॑त॒वेदो॑ म॒आव॑ह ॥ 14 ॥

तां म॒ आ॒व॒ह जा॑त॒वेदो॑ ल॒क्ष्मीम॑न॒पगा॑मिनीम् ।

यस्यां॑ हि॒रण्म॑यं प्र॒भूतं॑ गा॒वो दा॑स्योऽश्वान्, वि॒न्देयं॑ पु॒रुषा॑न॒हम् ॥ 15 ॥

ॐ म॒हा॒दे॒व्यै च॑ वि॒द्महे॑ वि॒ष्णु॒प॒त्नी च॑ धीम॒हि ।

तन्नो॑ ल॒क्ष्मीः प्र॑चो॒दया॑त् ॥ 16 ॥

स॒क्तु मि॒व ति॒त उ॒ना पु॒नन्तो॑ यत्र धी॒रा म॑न॒सा वा॒च म॑क्रत ।

अत्रा॑ स॒खायः॑ स॒ख्यानी॑ जा॒नते॑ भ॒द्रैषां॑ ल॒क्ष्मी नि॑हि॒ता धि॒वाचि॑ ॥



ओं यश्छन्दसामृषभो विश्वरूपः । छन्दोभ्योऽध्यमृताँथ्सम्बभूव ।  
स मेन्द्रो मेधयाँ स्पृणोतु । अमृतस्य देवधारणो भूयासम् ।  
शरीरं मे विचर्षणम् । जिह्वा मे मधुमत्तमा ।  
कर्णाभ्यां भूरिविश्रुवम् । ब्रह्मणः कोशोऽसि मेधया पिहितः ।  
श्रुतं मे गोपाय ।  
ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ओं मेधादेवी जुषमाणा न आगाँद् विश्वाचीं भद्रा सुम नस्यमाना ।  
त्वया जुष्टा नुदमाना दुरुक्ताँन् बृहद् वंदेम विदथे सुवीराः ।  
त्वया जुष्टं ऋषिर्भवति देवि त्वया ब्रह्माऽऽगतश्रीं रुत त्वयाँ ।  
त्वया जुष्टंश्चित्रं विन्दते वसु सानो जुषस्व द्रविणो न मेधे ॥

मेधां म इन्द्रो ददातु मेधां देवी सरस्वती ।  
मेधां मे अश्विना वुभावाधत्तां पुष्कं रस्रजा ।  
अप्सरासु च या मेधा गन्धर्वेषु च यन्मनः ।

दैवीं मेधा सरस्वती सा माँ मेधा सुरभिर्जुषताग् स्वाहाँ ।  
आ माँ मेधा सुरभिर्विश्वरूपा हिरण्यवर्णा जगती जगम्या ।  
ऊर्जस्वती पयसा पिन्वमाना सा माँ मेधा सुप्रतीका जुषन्ताम् ॥

मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मय्य॒ग्निस्तेजो॑ दधातु  
मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयीन्द्रं॑ इन्द्रि॒यं द॑धातु  
मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयि॑ सूर्यो॑ भ्राजो॑ दधातु ॥

हंस॑ ह॒ंसाय॑ वि॒द्महे॑ परमह॒ंसाय॑ धीमहि ।  
तन्नो॑ हंसः प्रचोदया॑त् ॥

ओं शान्तिः॑ शान्तिः॑ शान्तिः॑ ॥

## 11 Punniyahavachanam

### 11.1 Pavamana Sooktam

ॐ ॥ हिर॑ण्यवर्णाः शुच॑यः पाव॒का  
यासु॑ जा॒तः क॒श्यपो॑ यास्विन्द्रः ।  
अ॒ग्निं या गर्भं॑ दधि॒रे विरू॑पा॒स्ता न॒  
आप॑श्शग्ग् स्यो॒ना भ॑वन्तु ॥

यासा॑गुं राजा॒ वरु॑णो॒ याति॑ मध्ये॑ सत्यानृ॒ते,  
अ॒व प॑श्यं जना॑नाम् ।  
म॒धुश् चु॑तश् शुचं॑ यो॒ याः  
पाव॑कास्ता न॒ आप॑श्शग्ग् स्यो॒ना भ॑वन्तु ॥

यासां देवा दिवि कृण्वन्ति भुक्षं या,  
अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति ।  
याः पृथिवीं पयंसोन् दन्ति शुक्रास्ता न  
आपशशग् स्योना भवन्तु ॥

शिवेन मा चक्षुषा पश्यता पशिवयां  
तनुवो पस् पृश तत् वचं मे ।  
सर्वाङ् अग्नीङ् रप्सुषदो हुवे वो मयि  
वर्चो बलमो जो निधत्त ॥

पवमानस्सुवर्जनः । पवित्रेण विचर्षणिः ।  
यः पोता स पुनातु मा । पुनन्तु मा देव जनाः ।  
पुनन्तु मनवो धिया । पुनन्तु विश्वं आयवः ।  
जातवेदः पवित्रवत् । पवित्रेण पुनाहि मा ।  
शुक्रेण देव दीद्यत् । अग्ने क्रत्वा क्रतूङ् रनु ।  
यत्ते पवित्रमर्चिषि । अग्ने वितत मन्तरा ।  
ब्रह्म तेन पुनीमहे । उभाभ्यां देवसवितः ।  
पवित्रेण सवेन च । इदं ब्रह्म पुनीमहे ।  
वैश्व देवी पुनती देव्या गात् ।

यस्यै ब्रह्मीस् तनुवो वीत पृष्ठाः ।

तया॒ मद॑न्तः सध॒ माद्यै॑षु ।  
व॒यग्ग् स्या॑म॒ पत॑यो रयी॒णाम् ।  
वैश्वान॒रो र॒श्मिभि॑र्मा पुनातु ।  
वातः॑ प्रा॒णेने॑ षि॒रो म॑यो भूः ।  
द्यावा॑ पृथि॒वी प॑य॒सा प॑यो॒भिः ।  
ऋ॒ताव॑री य॒ज्ञिये॑ मा पुनीताम् ॥

बृ॒हद् भिः॑ सवि त॒स् तृ॑भिः । वर्षि॑ष् ठैर् देव॒ मन्म॑भिः ।  
अग्ने॒ दक्षैः॑ पुनाहि मा । येन॑ दे॒वा, अपु॑नत ।  
येनापो॑ दि॒व्यङ्क॑शः । तेन॑ दि॒व्येन॒ ब्रह्म॑णा ।  
इ॒दं ब्रह्म॑ पुनीमहे । यः पा॑वमा॒नी र॒द्धये॑ति ।  
ऋषि॑भि॒स् सम्भृ॑त॒गुं र॑सम् । सर्व॒गुं स पू॑त म॒श्नाति॑ ।  
स्व॒दि॒तं मा॑त॒रि॒श्व॑ना । पा॒वमा॒नीर्यो॑ अ॒ध्येति॑ ।  
ऋषि॑भि॒स्सम्भृ॑त॒गुं र॑सम् । तस्मै॒ सर॑स्वती दुहे ।  
क्षी॒रगुं॑ स॒र्पिर् मधू॑ द॒कम् ॥

पा॒वमा॒नीस् स्व॒स्त् य॑य॒नीः । सु॒दुघा॑हि प॑य॒स्वतीः॑ ।  
ऋषि॑भि॒स्सम्भृ॑तो॒ रसः॑ । ब्रा॒ह्म॒णेष्व॒मृत॑गुं हि॒तम् ।  
पा॒वमा॒नीर्दि॑शन्तु नः । इ॒मं लो॒कम॑थो॒ अमु॑म् ।  
का॒मा॒न्त्सम॑र् ध॒यन्तु॑ नः । दे॒वीर्दे॒वैः स॒माभृ॑ताः ।  
पा॒वमा॒नीस् स्व॒स्त् य॑य॒नीः । सु॒दु घा॑हि घृ॒तश् च॑तः ।  
ऋषि॑भिः॒ सम्भृ॑तो॒ रसः॑ । ब्रा॒ह्म॒णेष्व॒मृत॑गुं हि॒तम् ।

येनं देवाः पुवित्रेण । आत्मानं पुनते सदा ।  
तेनं सहस्रंधारेण । पावमान्यः पुनन्तु मा ।  
प्राजापत्यं पुवित्रम् । शतोद्यामगं हिरण्मयम् ।  
तेनं ब्रह्म विदो वयम् । पूतं ब्रह्म पुनीमहे ।  
इन्द्रस्सुनीती सहमा पुनातु । सोमस् स्वस्त्या वरुणस् समीच्या ।  
यमो राजा प्रमृ णाभिः पुनातु मा ।  
जातवेदा मोर्जयन्त्या पुनातु । भूर्भुवस्सुवः ॥

तच्छं योरावृणीमहे । गातुं यज्ञाय ।  
गातुं यज्ञपंतये । दैवीस्वस्तिरस्तु नः ।  
स्वस्तिर्मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम् ।  
शं नो अस्तु द्विपदे । शं चतुष्पदे ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

ॐ नमो ब्रह्मणे नमो अस्तु वग्नये नमः पृथिव्यै नम ओषधीभ्यः ।  
नमो वाचे नमो वाचस्पतये नमो विष्णवे बृहते करोमि ॥

## 11.2 Vasthoshpatha Mantram

वास्तो॑ष्पते॒ प्रति॑जानी ह्यस्मान् स्वा॑वेशो अ॒नमी॒वो भवानः॑ ।  
यत्वे॒ महै॑ प्रति॒ तन्नो॑ जुषस्व॒ शन्न॑ एधि द्विपदे॒ शं चतु॑ष्पदे ।  
वास्तो॑ष्पते शु॒ग्मया स॑सदा॒न्ते सक्षी॑ महि॒ रण्व॑या गातुम॒त्यां ॥

आवः॒ , क्षेमं॑ उ॒तयो॑ गे॒वर॑न्नो यू॒यं पा॑त स्व॒स्तिभि॑स् सदा॒नः  
वास्तो॑ष्पते प्र॒तर॑णो न एधि गो॒भिर॑श्वे॒ भिरि॑न्दो ।  
अ॒जरा॑ सस्ते सख्ये स्या॒म पि॑तेवे॒ पुत्रा॑न् प्रति॒नो जुष॑स्व ।  
अ॒मी व॒हा वास्तो॑ष्पते विश्वा॑ रूपा॒ण्यां वि॑शन् । सखा॑ सुशेव॒ एधि॑नः

शि॒वः शि॒वं भूर्भुव॑स्सुवो॒ भूर्भुव॑स्सुवो॒ भूर्भुव॑स्सुवः॑ ॥

आपो॑हिष्ठा म॒यो भुवः॑ । ता॒न ऊ॒र्जे द॑धातन । म॒हेर॑णा॒य चक्ष॑से ॥  
योवः॑ शि॒वत॑मो॒ रसः॑ । तस्य॑ भाजयते॒हनः॑ । उ॒श॒ती॒रिव॑ मा॒तरः॑ ॥  
तस्मा॑ अ॒र॒ग॒माम॑ वः । यस्य॑क्षया॒य जि॒न्व॑थ । आपो॑ ज॒नय॑था च नः ॥

## 11.3 Prokshana Mantram

दे॒वस्य॑ त्वा सवि॒तुः प्र॑स॒वे । अ॒श्विनो॑-र्बा॒हुभ्या॑म् । पू॒ष्णो ह॑स्ता॒भ्याम् ॥  
अ॒श्विनो॑ भै॒षज्ये॑न, तेज॑से ब्रह्मवर्च॒सा या॑भिषि॒ज्यामि॑ ॥  
दे॒वस्य॑ त्वा सवि॒तुः प्र॑स॒वे । अ॒श्विनो॑-र्बा॒हुभ्या॑म् । पू॒ष्णो ह॑स्ता॒भ्याम् ।

सरस्वत्यै भैषज्येन । वीर्यायान् नाद्यां याभिषिञ्चामि ॥

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे । अश्विनो-र्बाहुभ्याम् । पूष्णो हस्ताभ्याम् ।  
इन्द्रस्येन्द्रियेण । श्रियै यशसे बला याभिषिञ्चामि ॥

चवाजिनम् । सोमः राजानं वरुण मग्नि मन्वारं भामहे ।

आदित्यान् विष्णुः सूर्यं ब्रह्माणं च बृहस्पतिम् ।

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनो-र्बाहुभ्यां

पूष्णो हस्ताभ्याः सरस्वत्यै वाचो यन्तुर् यन्त्रे णाग् नेस्त्वा

साम् राज्ये नाभि षिञ्चामीन् द्रस् यत्वा

साम्राज्ये नाभि षिञ्चामी

बृहस्पतेस्त्वा साम्राज्ये नाभि षिञ्चामी ॥

आयुराशास्ते । सुप्रजास् स्तव माशास्ते ।

सजात वनस्या माशास्ते । उत्तरां देव यज्या माशास्ते ।

भूयो हविष्करण माशास्ते । दिव्यं घामा शास्ते ।

विश्वं प्रिय माशास्ते । यद् नेन हविषाऽऽ शास्ते ।

तदश्यात् तदृध् यात् । तदस्मै देवारां सन्ताम् ।

तदग्निर् देवो देवेभ्यो वनते वय मग्नेर् मानुषाः ।

इष्टं च वीतं च, उमे च नो द्यावां पृथिवि अः हंसःस् पाताम्

इह गतिर् वामस् येदंच । नमो देवेभ्यः ॥

द्रुपदा दिवेन् मुमु चानः । स्विन् नःस् नात्वी मलादिव ।

पूतं पवित्रेणे वाज्यम् । आपंश् शुन्धन्तु मैनंसः ।  
भूर्भुवसुवो भूर्भुवसुवो भूर्भुवसुवः ॥

आपो वा इदं सर्वं विश्वा भूतान्यापः प्राणा वा आपः  
पशव आपोऽन्न-मापोऽमृत-मापः सम्राडापो विराडापः  
स्वराडाप-श्छन्दाः स्यापो ज्योतिः ष्यापो यजूः ष्याप  
स्सत्य माप-स्सर्वा देवता आपो भूर्भुवसुव-राप ओं ॥

#### 11.4 Prashana Mantram

प्राशनं मंत्र जपं कुर्यात्

आप इद्धा उपेषजीः आपो अमी वचातनीः  
आप सर्वस्य भेषजीः तास्ते कृण्वन्तु भेषजम्  
अकाल मृत्यु हरणम् सर्व व्याधि निवारणम्  
सर्व पाप क्षयकरम् वरुण पदोदकम् शुभम्

आमयावी चिन्वीत । आपो वै भेषजम् ।  
भेषजमे वास्मै करोति । सर्व मायुरेति ।

॥उदकशान्ति मन्त्र पाठः समाप्तः ॥



## 12 Bagya Sooktam

प्रातरग्निं प्रातरिन्द्रं हवामहे । प्रातर् मित्रा वरुणा प्रात रश्विना ।  
प्रातर् भगं पूषणं ब्रह्मणस्पतिं । प्रातस्सोमं मुत रुद्रं हुवेम ॥  
प्रातर्जितं भगमुग्रं हुवेम । वयं पुत्र मदि तेर्यो विधुर्त्ता ।  
आद् ध्रश् चिद्यं मन्यमानस् तुरश् चित् । राजां चिद्यं भगं भक्षीत्याहं ॥  
भगु प्रणेतर् भगु सत्यराधः । भगेमां धियु मुदं वददन्नः ।  
भगु प्रणो जनयुगो भिरश्वैः । भगु प्रनृ भिर् नृवन्तस् स्याम ॥  
उतेदानीं भगवन् तस् स्याम । उत प्रपित्व उत मद ध्ये अन्नां ।  
उतो दिता मघवन्थु सूर्यस्य । वयं देवानां सुमतौ स्याम ॥  
भगं एव भगवां अस्तु रेवाः । तेन वयं भगवन्तस् स्याम ।  
तन्त्वां भगु सर्व इज्जो हवीमि । स नो भग पुर एता भं वेह ॥  
समद ध्वरायो षसो नमन्त । दधिक् रावे वशुचये पदाय ।  
अर्वाचीनं वंसु विदं भगन्नः । रथं मिवाश्वां वाजिन आ वहन्तु ॥  
अश्वां वतीर् गोमंतीर् न उषासः । वीर वंतीस् सदं मुच्छन्तु भद्राः ।  
घृतं दुहांना विश्वतः प्रपीनाः ।  
यूयं पात स्वस्तिभिस् सदा नः ॥

## 13 Go Sooktam

आ गावो अगमन्नुत भद्र-मक्रन् । सीदन्तु गोष्ठे रणयन्त्वस्मे ॥  
प्रजावन्तीः पुरुरूपा इह स्युः । इन्द्राय पूर्वी रुषसो दुहांनाः ।

इन्द्रो यज्वने पृणते च शिक्षति । उपेदंदाति न स्वं मुषायति ।  
भूयोभूयो रयिमिदस्य वर्द्धयन् । अभिन्ने खिल्ले निदधाति देवयुं ।  
न ता नंशन्ति न दंभाति तस्करः ।  
नैनां अमित्रो व्यथिरादधर्षति ।  
देवाँश्च याभिर् यजते ददाति च ।  
ज्योगित्ताभिं स्सचते गोपंति स्सह ॥  
न ता अर्वा रेणुकंकाटो अश्नुते ।  
न सँस्कृतत्र-मुपयन्ति ता अ॒भि ।  
उरुगायमभयं तस्य ता अनु ।  
गावो मर्त्यस्य विचरन्ति यज्वनः ।  
गावो भगो गाव इन्द्रो मे अच्छात् । गाव स्सोमस्य प्रथमस्य भक्षः ।  
इमा या गाव स्स जनासु इन्द्रः । इच्छामी-द्धृदा मनसा चिदिन्द्रं ।  
यूयं गावो मेदयथा कृशज्चित् ।  
अश्लीलं चित् कृणुथा सुप्रतीकं ॥  
भद्रं गृहं कृणुथ भद्रवाचः । बृहद् वो वयं उच्यते सभासु ।  
प्रजावन्ती स्सूयवंसः रिशन्तीः । शुद्धा अप स्सुप्रपाणे पिबन्तीः ।  
मा वं स्तेन ईशतु माऽघशंसः । परिं वो हेती रुद्रस्य वृज्यात् ।  
उपेद-मुपपर्वनं । आसु गोषूपपृच्यतां । उपर्षभस्य रेतंसि ।  
उपेन्द्र तव वीर्ये ॥

इय मंद दाद् रभस मृणच्युतं दिवो" दासं वध्यश् वायं दाशुषे" ।  
या शश्वन् तमाच खशदां वसं पुणिं ताते" दात्राणि तविषा संरस्वति ॥ १  
॥

इयं शुष्मे" भिर्बिसखा इवारु जत्सानुं गिरीणां तविषे भिरूर् मिभिः ।  
पारा वृत्रघ्नी मवंसे सुवृक्ति भिस्सरंस्वती मा विंवासे मधी तिभिः ॥ २  
॥

सरंस्वतिदे वृनिदो निबर् हय प्रजां विश्वस्य बृसंयस्य मायिनः ।  
उतक् षितिभ्योऽ वनी" रविन्दो विषमे"भ्यो, अस्रवो वाजिनीवति ॥ ३ ॥  
प्रणो" देवी सरंस्वती वाजे" भिर् वाजिनी"वती । धीनामंवित्र्यंवतु ॥ ४ ॥  
यस्त्वां देवि सरस्वत् युपब्रूते धने" हिते । इन्द्रं न वृत्रतूर्ये" ॥ ५ ॥  
त्वं देवि सरस्वत् यवा वाजे"षु वाजिनि ।  
रदां पूषेवं नः सनिम् ॥ ६ ॥

उतस् यानः सरंस्वती घोरा हिरण्यवर्तनिः ।  
वृत्रघ्नी वंष्टि सुष्टुतिम् ॥ ७ ॥  
यस्यां अनन्तो अहुतस् त्वेषश् चरिष्णुरं णवः ।  
अमश् चरंति रोरुवत् ॥ ८ ॥  
सानो विश्वा अतिद् विषःस् वसूं रन्या, ऋतावंरी । अतन्नहे" वसूर्यः ॥ ९  
॥

उतनः प्रिया प्रियासुं सप्तस् वंसा सुजुंष्टा ।  
सरंस्वतीस् तोम्यां भूत् ॥ १० ॥

आपृप् रुषी पार्थिवान् युरुरजो अन्तरिक्षम् । सरस्वती निदस्पातु ॥ ११

॥

त्रिषु धस्थां सप्तधातु पञ्च जाता वर्धयन्ती । वाजेवाजे हव्यां भूत् ॥

१२ ॥

प्रया मंहिम्ना महिनासु चेकिते द्युम्ने भिरन्या अपसां मपस्तमा ।

रथं इव बृहती विभ्वने कृतो पस्तुत्यां चिकि तुषा सरस्वती ॥ १३ ॥

सरस्वत् यभिनां नेषिवस्यो मापस् फरीः पयसा मान् आधक् ।

जुषस् वनः सख्या वेश्यां चमात् वत् क्षेत्राण् यरणानि गन्म ॥ १४ ॥

प्रक्षो दसा धायसा सस्र एषा सरस्वती धरुण् मायसीपूः ।

प्रबा बंधाना रथ्यैव याति विश्वां अपो मंहिना सिन्धुरन्याः ॥ १५ ॥

एकां चेतत् सरस्वती नदीनां शुचिर् यती गिरिभ्य आसं मुद्रात् ।

रायश् चेतन्ती भुवनस्य भूरैर् घृतं पयो दुदुहे नाहुषाय ॥ १६ ॥

स वावृधे नर्यो योषणासु वृषा शिशुर्वृषभो यज्ञियासु ।

स वाजिनं मघवद्भ्यो दधाति वि सातये तन्वं मामृजीत ॥ १७ ॥

उत स्या नः सरस्वती जुषाणोपं श्रवत्सुभगां यज्ञे अस्मिन् ।

मितज्ञुभिर्नमस्यैरियाना राया युजा चिदुत्तरा सखिभ्यः ॥ १८ ॥

इमा जुह्वाना युष्मदा नमोभिः प्रति स्तोमं सरस्वति जुषस्व ।

तव शर्मन्प्रियतमे दधाना उपं स्थेयाम शरणं न वृक्षम् ॥ १९ ॥

अयमुं ते सरस्वति वसिष्ठो द्वारावृतस्य सुभगे व्यावः ।

वर्ध शुभ्रे स्तुवते रांसि वाजान्यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ २० ॥

-(ऋ।वे।७।९६)

बृहदु गायिषे वचोऽसुर्या नदीनाम् ।

सरस्वतीमिन्महया सुवृक्तिभिस्स्तोमैर्वसिष्ठ रोदसी ॥ २१ ॥  
उभे यत्ते महिना शुभ्रे अन्धसी अधिक्षियन्ति पूरवः ।  
सा नो बोध्यवित्री मरुत्संखा चोद राधो मघोनाम् ॥ २२ ॥  
भद्रमिद्भद्रा कृणवत्सरस्वत्यकंवारी चेतति वाजिनीवती ।  
गृणाना जमदग्निवत्स्तुवाना च वसिष्ठवत् ॥ २३ ॥  
जनीयन्तो न्वग्रवः पुत्रीयन्तः सुदानवः ।  
सरस्वन्तं हवामहे ॥ २४ ॥  
ये ते सरस्व ऊर्मयो मधुमन्तो घृतश्रुतः ।  
तेभिर्नोऽविता भुव ॥ २५ ॥  
पीपिवांसं सरस्वतः स्तनं यो विश्वदर्शतः ।  
भक्षीमहिं प्रजामिषम् ॥ २६ ॥  
अम्बितमे नदीतमे देवितमे सरस्वति ।  
अप्रशस्ता इव स्मसि प्रशस्तिमम्ब नस्कृधि ॥ २७ ॥  
त्वे विश्वा सरस्वति श्रितायूंषि देव्याम् ।  
शुनहोत्रेषु मत्स्व प्रजां देवि दिदिद्धि नः ॥ २८ ॥  
इमा ब्रह्म सरस्वति जुषस्व वाजिनीवति ।  
या ते मन्म गृत्समदा ऋतावरि प्रिया देवेषु जुह्वति ॥ २९ ॥  
पावका नः सरस्वती वार्जोभिर्वाजिनीवती ।  
यज्ञं वष्टु धियावंसुः ॥ ३० ॥  
चोदयित्री सूनृतांनां चेतन्ती सुमतीनाम् ।  
यज्ञं दधे सरस्वती ॥ ३१ ॥  
महो अर्णः सरस्वती प्र चेतयति केतुनां ।

धियो विश्वा वि राँजति ॥ ३२ ॥

सरस्वतीं देवयन्तो हवन्ते सरस्वतीमध्वरे तायमाने ।

सरस्वतीं सुकृतो अह्वयन्त सरस्वती दाशुषे वार्यं दात् ॥ ३३ ॥

सरस्वति या सरथं ययाथं स्वधाभिर्देवि पितृभिर्मदन्ती ।

आसद्यास्मिन्बर्हिषि मादयस्वानमीवा इष आ धेह्यस्मे ॥ ३४ ॥

सरस्वतीं यां पितरो हवन्ते दक्षिणा यज्ञमभिनक्षमाणाः ।

सहस्रार्घमिलो अत्र भागं रायस्पोषं यजमानेषु धेहि ॥ ३५ ॥

आ नो दिवो बृहतः पर्वतादा सरस्वती यजता गन्तु यज्ञम् ।

हवं देवी जुंजुषाणा घृताचीं शग्मां नो वाचमुशती शृणोतु ॥ ३६ ॥

राकामहं सुहवां सुष्टुती हुवे शृणोतु नः सुभगा बोधंतु त्मनां ।

सीव्यत्वपः सूच्याच्छिद्यमानया ददांतु वीरं शतदायमुक्थ्यम् ॥ ३७ ॥

यास्ते राके सुमतयः सुपेशंसो याभिर्ददांसि दाशुषे वसूनि ।

ताभिर्नो अद्य सुमनां उपागंहि सहस्रपोषं सुभगे रराणा ॥ ३८ ॥

सिनीवालि पृथुष्टुके या देवानामसि स्वसां ।

जुषस्वं हव्यमाहुतं प्रजां देवि दिदिद्धि नः ॥ ३९ ॥

या सुंबाहुः स्वङ्गुरिः सुषूमां बहुसूवरी ।

तस्यै विश्वपत्न्यै हविः सिनीवालयै जुहोतन ॥ ४० ॥

या गुङ्गूर्या सिनीवाली या राका या सरस्वती ।

इन्द्राणीमह्व ऊतये वरुणानीं स्वस्तये ॥ ४१ ॥

ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

शन्नो वातः पवतां मातृ रिश्वा शन्नस् तपतु सूर्यः ।  
 अहानि शं भवन्तु नश् शः रात्रिः प्रति धियतां ॥  
 शमु षानो व्युच् छतु शमां दित्य उदै तुनः ।  
 शिवा नश् शन्तं मा भव सुमृ डीका सरस्वति ।  
 माते व्योम सन्दृशि ॥  
 इडांयै वास् त्वंसि वास्तु मद्वास् तुमन्तो भूयास् ममा  
 वास्तोश् छिथ्स्म ह्यवास्तुस् सभूयात्  
 योऽस् मान् द्वेष्टि यंच वयं द्विष्मः ॥  
 प्रतिष् ठाऽसिं प्रतिष् ठावन्तो भूयास् ममा प्रतिष् ठायां  
 छिथ्स्म ह्य प्रतिष् ठस्स भूयात्  
 योऽस् मान् द्वेष्टि यंच वयं द्विष्मः ॥  
 आवांतु वाहि भेषजवँ विवांत वाहि यद् रपः ।  
 त्वं हि विश्व भेषजो देवानां दूत ईयंसे ॥  
 द्वाविमौ वातौ वात आ सिन्धोरा परा वतः ।  
 दक्षं मे, अन्य आवातु पराऽन्यो वातु यद् रपः ॥  
 यद्दो वांत ते गृहेऽ मृतस्य निधिर् हितः ।  
 ततो नो देहि जीवसे ततो नो धेहि भेषजं ।  
 ततो नो मह आवंह वात आवांतु भेषजं ॥  
 शं भूर्म योभुर्नो हृदे प्रण आयुंषि तारिषत् ।  
 इन्द्रस्य गृहोऽसि तं त्वा प्रपद्ये सगुस् साश्वः ।

स॒ह यन्मे॒ अस्ति॒ तेन॑ ॥

भूः प्रप॑द्ये भुवः॒ प्रप॑द्ये सुवः॒ प्रप॑द्ये भूर्भुव॑स्सुवः॒ प्रप॑द्ये  
वा॒युं प्रप॑द्येऽना॑त्तां दे॒वतां॑ प्रप॑द् येऽश्मां॑ नमाख॒णं प्रप॑द्ये  
प्र॒जाप॑तेर् ब्रह्म को॒शं ब्रम् प्रप॑द्य ओं प्रप॑द्ये ॥

अ॒न्तरि॑क्षं म उ॒र्वन्तरं॑ बृ॒हद् नयः॒ पर्व॑ ताश्च॒य या॒वातः॑  
स्व॒स्त्या स्व॒स्ति मान॑तया॑ स्व॒स्त्या स्व॒स्ति मानं॑ सानि ॥

प्रा॒णां पा॒नौ मृ॒त्योर्मा॑ पातुं प्रा॒णां पा॒नौ मा मां हा॑शिष्ठं मयि॑  
मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मय्य॒ग्नि स्तेजो॑ दधातु मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयीन्द्रं॑  
इन्द्रि॒यं द॑धातु मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयि॑ सूर्यो॑ भ्राजो॑ दधातु ॥  
द्यु॒भि र॒त्युभिः॒ परि॑पात म॒स्मान रि॑ष्टे भिरश् वि॒ना सौ॒भं गे॒भिः ।  
तन्नो॑ मि॒त्रो वरु॑णो माम हन्ता॒ मदितिः॒ सिन्धुः॑ पृथि॒वी, उ॒तद्यौः ॥  
कया॑ नश्चि॒त्र आ॒भुव॑ दूती स॒दा वृ॑ध॒स् सखा॑ ।  
कया॑ शचि॑ष् ठया वृ॒ता ॥

कस्त्वा॑ स॒त्यो मदा॑नां॒ मꣳ हि॑ष्ठो मथ्स॒ दन्ध॑सः ।

दृ॒ढा चि॑दा॒ रुज॑े वसुं ॥

अ॒भी षुण॑स् सखी॑ना मवि॒ता ज॑रि त्रे॒णां । श॒तं भ॑वास् यू॒तिभिः॑ ॥  
वय॑स् सुप॒र्णा, उप॑से दुरिन्द्रं॑ प्रि॒यमे॑धा ऋष॑यो नाध॑ मानाः ।  
अप॑द् ध्वा॒न्त मूर् णु॒हि पू॒र्द्धि चक्षु॑र् मुमुग् ध्य॑स्मान् नि॒ध ये॑व ब॒ध्दान् ॥  
शन्नो॑ दे॒वी र॒भिष्ट॑य॒ आपो॑ भवन्तु पी॒तये॑ । शौ॒य्यो र॒भिस्रं॑ वन्तुनः ॥  
ईशा॑ना॒ वार् या॑णां॒ क्षय॑न्तीः चर्ष॑ णी॒नां । अ॒पो या॑चामि भेष॒जं ॥  
सुमि॑त्रान् आप॒ ओष॑धयस् सन्तु दुर् मि॒त्रास् तस्मै॑



भुयासुर् योऽस्मान् द्वेष्टि यंच वयं द्विष्मः ॥

आपो हिष्ठा मयोभुवस् तान ऊर्जे दधातन । महे रणांय चक्षसे ।

यो वः शिवतमो रसस् तस्य भाजय तेह नः । उशतीरिव मातरः ।

तस्मा अरं गमामवो यस्य क्षयाय जिन्वथ । आपो जूनयथा चनः ॥

पृथिवी शान्ता साऽग्निना शान्ता सा मे शान्ता शुचं शमयतु ।

अन्तरिक्षं शान्तं तद् वायुना शान्तं तन्मे शान्तं शुचं शमयतु ।

द्यौः शान्ता साऽऽदित्येन शान्ता सा मे शान्ता शुचं शमयतु ॥

पृथिवी शान्तिं रन्तरिक्षं शान्तिर् द्यौश् शान्तिर् दिशः शान्तिं

खान्त रदिशाः शान्तिं रग्निश् शान्तिर्

वायुश् शान्तिं रादित्यश् शान्तिश् चन्द्रमाश् शान्तिर्

नक्षत्राणि शान्तिं राप्श् शान्तिं रोषधयश् शान्तिर् वनस्पतयश् शान्तिर्

गौश् शान्तिं रजा शान्तिं रश्वश् शान्तिः पुरुषश् शान्तिर् ब्रम् शान्तिर्

ब्राह्मणश् शान्तिश् शान्तिं रेव शान्तिश् शान्तिर् मे, अस्तु शान्तिः ॥

तयाऽहं शान्त्या सर्व शान्त्या मह्यं द्विपदे चतुष्पदे च

शान्तिं करोमि शान्तिर्मे, अस्तु शान्तिः ॥

एह श्रीश्च ह्रीश्च धृतिश्च तपो मेधा प्रतिष्ठा श्रद्धा सत्यं

धर्मश् चैतानि मोत् तिष्ठन्त मनूत् तिष्ठन्तु मामाः श्रीश्च ह्रीश्च

धृतिश्च तपो मेधा प्रतिष्ठा श्रद्धा सत्यं धर्मश् चैतानि मा मा हांसिषुः ॥

उदायुषा स्वायुषो दोषं धीनाः रसेनोत्

पर्जन्यस्य शुष्मे णोदस्था ममृताः अनु ॥

तच् चक्षुर् देवहितं पुरस्तात् शुक्र मुच्चरत् ॥

पश्येम श्रदंश्शतं जीवेम श्रदंश्शतं नन्दाम श्रदंश्शतं  
 मोदाम श्रदंश्शतं भवाम श्रदंश्शतः शृणवाम श्रदंश्शतं  
 प्रब्रवाम श्रदंश्शत मजीतास् याम श्रदंश्शतं जोक्च सूर्यं दृशे ॥  
 य उदंगान् महतोऽर् णवान् विब्राजं मानस् सरि रस्य मद् ध्याथ् समा  
 वृषभो लोहिताक् षस् सूर्यो विपश् चिन् मनसा पुनातु ॥  
 ब्रह्मणश् चोतन्यसि ब्रह्मण आणीस्थो ब्रह्मण आव पनमसि धारितेयं  
 पृथिवी ब्रह्मणा मृहि धारि तमे नेन मृहदन् तरिक्षं दिवं दाधार पृथिवीः  
 सदेवाय् यदहं वेद तदहं धारयाणि मामद् वेदोऽधि विस्रंसत् ।  
 मेधा मनीषे माविं शताः समीचीं भूतस्य भव्यस् यावरुद् ध्यै सर्व  
 मायुर याणि सर्व मायुर याणि ॥  
 आभिर् गीर् भिर् यदतो न ऊन माप्याय यह रिवो वर्द्धमानः ।  
 यदा स्तो तृभ्यो महि गोत्रा रुजासि भूयिष् ठभाजो , अधते श्याम ।  
 ब्रह्म प्रावां दिष्म तन्नो माहां सीत् ॥  
 ॥ ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

## 16 Pancha Shanthi

शं नो मित्रः शं वरुणः । शं नो भवत्वयमा ।  
 शं न इन्द्रो बृहस्पतिः । शं नो विष्णुरुक्रमः ।  
 नमो ब्रह्मणे । नमस्ते वायो । त्वमेव प्रत्यक्षं ब्रह्मासि ।  
 त्वामेव प्रत्यक्षं ब्रह्मं वदिष्यामि । ऋतं वदिष्यामि ।

स॒त्यं व॑दिष्यामि । तन्माम॑वतु । तद्व॒क्तारं॑मवतु ।  
अव॑तु माम् । अव॑तु व॒क्तारम् ।  
ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥ 1 ॥

शं नो॑ मि॒त्रः शं वरु॑णः । शं नो॑ भव॒त्वर्य॑मा ।  
शं न॒ इन्द्रो॑ बृह॒स्पतिः॑ । शं नो॒ विष्णु॑रुरु॒क्रमः॑ ।  
नमो॑ ब्रह्म॑णे । नम॑स्ते वा॒यो । त्वमे॒व प्र॒त्यक्षं॑ ब्रह्मा॑सि ।  
त्वामे॒व प्र॒त्यक्षं॑ ब्रह्मा॒वादिष॑म् । ऋ॒तम॑वादिषम् ।  
स॒त्यम॑वादिषम् । तन्मामा॑वीत् । तद्व॒क्तारं॑मावीत् ।  
आवी॑न्माम् । आवी॑द्व॒क्तारम् ।  
ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥ 2 ॥

ॐ स॒ह ना॑ववतु । स॒ह नो॑ भुनक्तु । स॒ह वी॒र्यं॑ करवावहै ।  
तेज॒स्विना॒वधी॑तमस्तु मा वि॑द्विषा॒वहै॑ ।  
ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑ ॥ 3 ॥

नमो॑ वा॒चे याचो॑ दि॒ता या चानु॑ दि॒ता  
तस्यै॑ वा॒चे नमो॑ नमो॑ वा॒चे नमो॑ वा॒चस्  
पत॑ये नम॒ ऋषि॑भ्यो मन्त्र॒ कृद्भ्यो॑  
मन्त्रं॑ पति॒भ्यो मामा॑ मृष॑यो मन्त्र॒ कृतो॑ मन्त्र॒ पत॑यः  
परां॑ दुर्माऽह मृषी॑न् मन्त्र॒ कृतो॑  
मन्त्र॒ पती॑न् परा॑दाँ वैश्व दे॒वीं वाचं॑

मुद्यासः शिवा मदस् ताञ्जुष्  
टां देवेभ्यः शर्म मे द्यौः शर्म पृथिवी शर्म विश्वं मिदं जगत् ।  
शर्म चन्द्रश्च सूर्यश्च शर्म ब्रह्म प्रजापती ।  
भूतं वदिष्ये भुवनं वदिष्ये तेजो वदिष्ये यशो वदिष्ये तपो वदिष्ये  
ब्रह्म वदिष्ये सत्यं वदिष्ये तस्मा अहमिद-मुपस्तरं-मुपस्तृण उपस्  
तरं मे प्रजायै पशूनां भूया दुपस्तरं  
महं प्रजायै पशूनां भूया संप्राणां पानौ  
मृत्योर् मापातं प्राणां पानौ मा मां हा  
सिष्टं मधुं मनिष्ये मधुं जनिष्ये मधुं वक्ष्यामि मधुं  
वदिष्यामि मधुमतीं देवेभ्यो वाचमुद्यासः शुश्रूषेण्यां  
मनुष्येभ्यस्तं मां देवा अंवन्तु शोभायै पितरोऽनुमदन्तु ॥  
ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ 4 ॥

ओं तच्छं योरावृणीमहे । गातुं यज्ञाय ।  
गातुं यज्ञपंतये । दैवीः स्वस्तिरस्तु नः ।  
स्वस्तिर्मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम् ।  
शन्नो अस्तु द्विपदे । शं चतुष्पदे ॥  
ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ 5 ॥

## 17 Ashirvada Mantraha

17.0.1 TS 3-2-8-4, 3-2-8-5

अस्मे दे॒वासो॒ वपुं॑षे चि॒किथ् स॒त॒ यमा॒ शिरा॒ दम्प॑ती वा॒म मं॑श्जुतः ।  
पुमा॑न् पु॒त्रो जा॑यते वि॒न्दते॒ वस्व॑थ॒ विश्वे॑, अ॒र॒पा, ए॑धते गृ॒हः ॥  
आ॒शीर्दा॑या दम्प॑ती वा॒म मं॑श्जुता॒ मरि॑ष्टो रा॒यः स॒चता॑ꣳ स॒मो॑कसा ।  
य आऽसि॑च॒थ् सं दु॑ग्धं कु॒म्भ्या स॒हेष्टे॑न॒ याम॒न्नम॑तिं जहा॒तु सः ॥  
स॒र्पिर् ग्री॑वी पी॒वर्य॑स्य जा॒या पीवा॑नः पु॒त्रा, अ॒कृ॑शासो, अ॒स्य ।  
स॒हजा॑ नि॒र्यः सु॑म॒खस्य॑मा॒न इन्द्रा॑याऽऽ शिरः॑ स॒ह कु॒म्भ्याऽ दा॑त् ॥  
आ॒शीर्म ऊ॑र्ज॒मुत सु॑प्रजा॒स्त्वमि॑षं दधा॒तु द्रवि॑णꣳ स॒वर्च॑सं ।  
संज॑यन् क्षे॒त्राणि॑ स॒हसा॑ऽहमि॒न्द्र कृ॑ण्वानो, अ॒न्याꣳ अ॒ध॒रान्थ् स॒पत्नान्॑  
॥

17.0.2 TB 3-3-10-3, 3-3-10-4

आ॒शिषं॑मे॒वै तामा॑शा॒स्ते पूर्ण॑पा॒त्रे । अ॒न्त॒तोऽ नु॑ष्टुभा॑ ।  
चतु॑ष्प॒द्वा, ए॒तच्छ॑न्द्रः प्र॒ति॑ष्ठि॒तं प॒त्नियै॑ पूर्ण॑पा॒त्रे भ॑वति ।  
अ॒स्मिन् लो॒के प्र॒ति॑तिष् ठा॒नीति॑ । अ॒स्मिन्ने॒व लो॒के प्र॒ति॑ तिष्ठति ।  
अथो॑ वा॒ग्वा, अ॑नु॒ष्टुक् । वाङ्मि॑थुनम् । आपो॑ रेतः॑ प्र॒जन॑नम् ।  
ए॒तस्मा॑द्वै मि॑थुनाद्-वि॒द्यो त॑मानः स्त॒नय॑न् व॒र्षति॑ ।  
रेतः॑ सि॒ज्चन् । प्र॒जाः प्र॑ज॒नय॑न् ॥ यद्वै य॒ज्ञस्य॑ ब्रह्म॑णा यु॒ज्यते॑ ।  
ब्रह्म॑णा॒ वै तस्य॑ विमो॒कः । अ॒द्भिः शान्तिः॑ ।

विमु॑क्तु॑वा ए॒तर्हि॑ योक्त्रं॑ ब्रह्म॑णा ।

आ॒दायै॑ न॒त्पत्नीं॑ स॒हाप॑ उपं गृह्णी॑ते शान्त्यै॑ । अ॒ज्ज॒लौ पू॑र्णपा॒त्र-मा॑नयति ।

रेतं॑ ए॒वास्यां॑ प्र॒जां द॑धाति । प्र॒जया॑ हि म॒नुष्यः॑ पू॒र्णः ।

मुखं॑ विमृ॑ष्टे । अ॒व भृ॑थस्यै॒व रूपं॑ कृ॒त्वोत् ति॑ष्ठति ॥

17.0.3 TB 3-9-11-3, 3-9-11-4

गो॒मृग॑ क॒ण्ठेन॑ प्रथ॒मा-माहु॑तिं जुहोति ।

प॒शवो॑ वै गो॒मृगः॑ । रु॒द्रोऽग्निः॑ स्वि॑ष्टकृत् ।

रु॒द्रादे॒व प॒शून्त॑र् द॑धाति । अथो॑ यत्रै॒षा-ऽऽहु॑तिर्. हू॒यते॑ ।

न तत्र॑ रु॒द्रः प॒शून् भि॑म॒न्यते ॥

अ॒श्व श॒फेनं॑ द्वितीया॒-माहु॑तिं जुहोति । प॒शवो॑ वा, ए॒कश॑फम् ।

रु॒द्रोऽग्निः॑ स्वि॑ष्टकृत् । रु॒द्रादे॒व प॒शून्त॑र् द॑धाति ।

अथो॑ यत्रै॒षा-ऽऽहु॑तिर्. हू॒यते॑ । न तत्र॑ रु॒द्रः प॒शून् भि॑म॒न्यते ॥

अ॒य॒स्मये॑न क॒ण्डलु॑ना तृतीया॑म् ।

आहु॑तिं जुहोत् याया॒स्यो वै प्र॒जाः । रु॒द्रोऽग्निः॑ स्वि॑ष्टकृत् ।

रु॒द्रादे॒व प्र॒जा अ॒न्तर्द॑धाति । अथो॑ यत्रै॒षा-ऽऽहु॑तिर्. हू॒यते॑ ।

न तत्र॑ रु॒द्रः प्र॒जा अ॒भि॑म॒न्यते ॥

अपंश्यं त्वा मनसा चेकिंतानं तपंसो जातं तपंसो विभूतम् ।  
इह प्रजामिह रयिः रराणः प्रजायस्व प्रजयां पुत्रकाम ॥  
अपंश्यं त्वा मनसा दीर्घ्यानाग् स्वायां तनूः ऋत्विये नार्थमानाम् ।  
उप मामुच्चा युवतिर् बुभूयाः प्रजायस्व प्रजयां पुत्रकामे ॥

सर्वस्याऽऽप्त्यै सर्वस्य जित्यै सर्वमेव तेनाऽऽप्नोति सर्वं जयति ॥

आयुष्मन्तुं वर्चस्वन्तम् । अथो अधिपतिं विशाम् ।  
अस्याः पृथिव्या अद्ध्यक्षम् । इममिन्द्र वृषभं कृणु ॥

पूष्णः पोषेण मह्यम् । दीर्घायुत्वायं शतशां रदाय ।  
शतः शरद्भ्य आयुषे वर्चसे । जीवात्वै पुण्याय ॥

ए॒तेन॒ वै दे॒वा जै॒त्वा॑नि जि॒त्वा ।  
यं का॒म-म॒का॑म॒ यन्तु॒ तमा॑प् नुवन् ।  
यं का॒मं का॒मय॑न्ते । तमे॒ते ना॑प्नोति ॥

पृ॒थ्वी सु॒वर्चा॑ यु॒व॒तिः स॒जोषाः॑ । पौ॒र्ण॒मा॒स्युद॑गा-च्छोभ॑माना ।  
आ॒प्या॒य य॑न्ती दु॒रि॒तानि॒ विश्वा॑ । उ॒रुं दु॒ह्यँ॑ यज॑मानाय य॒ज्ञम्

ऋ॒द्ध्या॒स्मं ह॒व्यैर्-न॑म॒सोप॒ सद्य॑ । मि॒त्रं दे॒वं मि॒त्र॒धेय॑न्नो अस्तु ।  
अ॒नूरा॒धान् ह॒विषा॑ व॒र्द्धय॑न्तः । श॒तं जी॑वेम श॒रद्ः स॒वीराः॑ ॥

क्ष॒त्रस्य॒ राजा॒ वरु॑णोऽधि॒राजः॑ । नक्ष॑त्राणां श॒तभि॑ष॒ग् वसि॑ष्ठः ।  
तौ दे॒वेभ्यः॑ कृ॒णु॒तो दी॒र्घ॒मायुः॑



नवोनवो भवति जायं मानोऽह्नां केतुरु षसांमेत्यग्रं ।  
भागं देवेभ्यो वि दधात्यायन् प्र चन्द्रमांस्तिरति दीर्घमायुः ॥

पर्याप्त्या अनन्तरायायु सर्वस्तोमोऽति  
रात्र उत्तम महर्भवति सर्वस्याप्त्यै सर्वस्य  
जित्त्यै सर्वमेव तेनाप्रोति सर्वं जयति ॥

शतमानं भवति शतायुः पुरुषः शतेन्द्रिय आयुष्येवेन्द्रिये  
प्रति तिष्ठति

सुमङ्गली रियं वधूरिमाꣳ संमेत पश्यंत ।  
सौभाग्य मस्यै दत्वाया थास्तु विपरेतन ॥

इ॒मां त्वमिन्द्र मी॒द्वः सु॒पु॒त्राः सु॒भगां॑ कृ॒णु ।  
दशा॑स्यां पु॒त्रा॒ना धेहि॑ पति॑मेका द॒शं कृ॑धि ॥ 6 ॥

श्री॒र् वर्च॑स्व मा॒युष्य॑ मा॒रो॒ग्य मा॒वि धा॑च्छो॒भ मा॒नं म॒ही॒यसे॑ ।  
धा॒न्यं ध॒नं प॒शुं ब॒हु॒पु॒त्र ला॒भं श॒तसं॑वत्स॒रं दी॒र्घ॒मा॒युः ॥

श॒तं जी॒व श॒रदो॑ वर्ध॒मान॑ इ॒त्य मि॒थि॒कमो॑ भ॒वति॑ श॒त मि॒ति श॒तं  
धी॒र्ग मा॒युर् म॒रुत॑ ये॒ना वर्ध॑ य॒न्धि श॒तमे॑ न मे॒व श॒थार्थ॑  
मा॒नं भ॒वथि॑ श॒त म॒नन्थं॑ भ॒वथि॑ श॒तं  
ऐ॒श्वर्यं॑ भ॒वथि॑ श॒थमि॒थि श॒तं दी॒र्घ॒मा॒युः

श॒तमा॑नो भ॒वति॑ श॒तक्ष॑रः । श॒ता॒युः पु॒रुषः॑ श॒तेन्द्रि॑यः ।  
आ॒युष्ये॑वेन्द्रि॒ये प्र॒ति ति॑ष्ठति । आ॒युर्वै हि॑र॒ण्यम् ।  
आ॒युष्यां॑, ए॒वैनं॑ म॒भ्यति॑ क्ष॒रन्ति॑ । ते॒जो॒ वै हि॑र॒ण्यम् ।

तेज॒स्यां, ए॒वैनं म॒भ्यति॑ क्षरन्ति । वर्चो॑ वै हिरण्यम् ।  
व॒र्च॒स्यां, ए॒वैनं म॒भ्यति॑ क्षरन्ति ॥

17.0.20 TB 3-8-15-3

श॒ताय॒ स्वाहेत्या॑ह ।  
श॒तायुर्वै पुरु॑षः श॒तवी॑र्यः । आयु॑रेव वी॒र्यम॑वरुन्धे ।  
स॒हस्रा॑य॒ स्वाहेत्या॑ह । आयुर्वै स॒हस्र॑म् । आयु॑रेवा-वरुन्धे ॥  
सर्व॑स्मै स्वाहेत्या॑ह । अप॑रिमितमे॒वावरु॑न्धे ॥

17.0.21 TB 3-11-9-8

तेज॒स्वी यंश॒स्वी ब्र॑ह्मवर्च॒सी स्या॑मिति॑ ।  
प्राणा॑होतु॒र्दधि॑ष्ण्या दु॒थ्स॑र्पेत् । येयं प्रागा॑द् यश॑स्वती ।  
सा मा॒ प्रो॒र्णो॑तु । तेज॑सा॒ यश॑सा ब्रह्मवर्च॒सेनेति॑ ।  
तेज॒स्व्ये॑व यंश॒स्वी ब्र॑ह्मवर्च॒सी भ॑वति ॥

17.0.22 TB 3-7-1-1, 3-7-1-2

सर्वा॑न् वा ए॒षोऽग्नी॑ कामा॒न् प्रवे॑शयति ।  
योऽग्नी॑ नन्वा॒धाय॑ व्र॒तमु॑पैति॑ ।  
स यदनि॑ष्ट्वा प्रया॒यात् । अका॑मप्री॒ता, ए॒नं कामा॑ नानु प्रया॑युः ।

अ॒ते॒जा, अ॑वी॒र्यः॑ स्यात् । स जु॑हुयात् । तुभ्यं॑ ता, अ॑ङ्गिरस्तम ।  
विश्वाः॑ सु॒क्षितयः॑ पृथक् । अग्ने॑ कामा॑य येमि॒र॒ इति॑ ।  
कामा॑ने॒वास्मिन्॑ दधाति ।  
काम॑प्रीता ए॒नं कामा॑ अनु॒प्रया॑न्ति । ते॒ज॒स्वी वी॒र्या॑वान् भवति ॥

17.0.23 TB 2-6-4-6

सि॒ःहस्य॑ लो॒म॒ त्विषि॑-रिन्द्रि॒याणि॑ ॥  
अङ्गा॑न्या॒त्मन्-भि॑षजा॒ तद॒श्विना॑ । आ॒त्मान॑मङ्गैः॒ सम॑धा॒थ् सर॑स्वती ।  
इन्द्र॑स्य रू॒पः श॒तमा॑न॒मायुः॑ ।

17.0.24 TB 2-3-2-4, 2-3-2-5

प॒शुभ्योऽधीन्द्र॑म् ।  
तदिन्द्र॑यशं आर्च्छत् । तदे॑नं॒ नाति॑ प्राच्य॑वत ।  
इन्द्र॑ इव यश॒स्वी भ॑वति ।

17.0.25 TS 1-6-1-1

सं त्वा॑ सि॒ज्यामि॑ यजु॑षा प्र॒जामा॑यु॒र्ध्नं च॑ ।

1.7.4.6(37) घृतव॑न्तम् । कु॒ला॒यि॒नम् । रा॒यः ।

घृतव॑न्तम् कु॒ला॒यि॒नम् कु॒ला॒यि॒नम् घृतव॑न्तम् घृतव॑न्तम् कु॒ला॒यि॒न(ग्म्)  
रा॒यो रा॒यः कु॒ला॒यि॒नम् घृतव॑न्तम् घृतव॑न्तम् कु॒ला॒यि॒न(ग्म्) रा॒यः ।

1.7.4.6(37) घृतव॑न्तम् ।

घृतव॑न्त॒मि॒ति॑ घृत - व॑न्तम् ।

1.7.4.6(38) कु॒ला॒यि॒नम् । रा॒यः । पो॒षम् ।

कु॒ला॒यि॒न(ग्म्) रा॒यो रा॒यः कु॒ला॒यि॒नम् कु॒ला॒यि॒न(ग्म्) रा॒य स्पो॒षम्  
पो॒ष(ग्म्) रा॒यः कु॒ला॒यि॒नम् कु॒ला॒यि॒न(ग्म्) रा॒य स्पो॒षम् ।

1.7.4.6(39) रा॒यः । पो॒षम् । स॒ह॒स्रि॒णम् ।

रा॒य स्पो॒षम् पो॒ष(ग्म्) रा॒यो रा॒य स्पो॒ष(ग्म्) स॒ह॒स्रि॒ण(ग्म्)  
स॒ह॒स्रि॒णम् पो॒ष(ग्म्) रा॒यो रा॒य स्पो॒ष(ग्म्) स॒ह॒स्रि॒णम् ।

1.7.4.6(40) पो॒षम् । स॒ह॒स्रि॒णम् । वे॒दः ।

पो॒ष(ग्म्) स॒ह॒स्रि॒ण(ग्म्) स॒ह॒स्रि॒णम् पो॒षम् पो॒ष(ग्म्)  
स॒ह॒स्रि॒णं॑ वे॒दो वे॒दः स॒ह॒स्रि॒णम् पो॒षम् पो॒ष(ग्म्) स॒ह॒स्रि॒णं॑ वे॒दः ।

1.7.4.6(41) स॒ह॒स्रि॒णम् । वे॒दः । द॒दा॒तु ।

स॒ह॒स्रि॒णं॑ वे॒दो वे॒दः स॒ह॒स्रि॒ण(ग्म्) स॒ह॒स्रि॒णं॑ वे॒दो द॒दा॒तु

ददातु वेदः संहस्रिण(ग्म्) संहस्रिणँँवेदो ददातु ।

1.7.4.6(42) वेदः । ददातु । वाजिनम् ।

वेदो ददातु ददातु वेदो वेदो ददातु वाजिनँँवाजिनम्  
ददातु वेदो वेदो ददातु वाजिनम् ।

1.7.4.6(43) ददातु । वाजिनम् । इति ।

ददातु वाजिनँँवाजिनम् ददातु ददातु वाजिन मिति  
वाजिनम् ददातु ददातु वाजिन मिति ।

1.7.4.6(44) वाजिनम् । इति । आह ।

वाजिन मिति वाजिनँँवाजिन मित्याहाहे ति  
वाजिनँँवाजिन मित्याह ।

1.7.4.6(45) इति । आह । प्र ।

इत्याहाहे तीत्याह प्र प्राहे तीत्याह प्र ।

1.7.4.6(46) आह । प्र । सहस्रम् ।

आह प्र प्राहाह प्र सहस्र(ग्म्) सहस्रम् प्राहाह प्र सहस्रम् ।

1.7.4.6(47) र । सहस्रम् । पशून् ।

प्र सहस्र(ग्म्) सहस्रम् प्र प्र सहस्रम् पशून् पशून्

थ्सहस्रम् प्र प्र सहस्रम् पशून् ।

1.7.4.6(48) सहस्रम् । पशून् । आप्रोति ।

सहस्रम् पशून् पशून् थ्सहस्र(ग्म्) सहस्रम् पशू नांप्रो  
त्याप्रोति पशून् थ्सहस्र(ग्म्) सहस्रम् पशू नांप्रोति ।

1.7.4.6(49) पशून् । आप्रोति । आ । (ऋद-1.7-16)

पशू नांप्रो त्याप्रोति पशून् पशू नांप्रोत्याऽऽप्रोति पशून् पशू नांप्रोत्या ।

1.7.4.6(50) आप्रोति । आ । अस्य । (ऋद-1.7-16)

आप्रोत्याऽऽप्रोत्या प्रोत्याऽस्यास्याऽऽप्रोत्या प्रोत्याऽस्य ।

1.7.4.6(51) आ । अस्य । प्रजायाम् । (ऋद-1.7-16)

आऽस्यास्याऽस्य प्रजायाम् प्रजायां मस्याऽस्य प्रजायाम् ।

1.7.4.6(52) अस्य । प्रजायाम् । वाजी । (ऋद-1.7-16)

अस्य प्रजायाम् प्रजायां मस्यास्य प्रजायाँवाजी वाजी  
प्रजायां मस्यास्य प्रजायाँवाजी ।

1.7.4.6(53) प्रजायाम् । वाजी । जायते । (ऋद-1.7-16)

प्रजायाँवाजी वाजी प्रजायाम् प्रजायाँवाजी जायते जायते  
वाजी प्रजायाम् प्रजायाँवाजी जायते ।

1.7.4.6(53) प्रजायाम् । (ऋद-1.7-16)

प्रजायामिति प्र - जायाम् ।

1.7.4.6(54) वाजी । जायते । यः ।

वाजी जायते जायते वाजी वाजी जायते यो यो जायते  
वाजी वाजी जायते यः ।

1.7.4.6(55) जायते । यः । एवम् ।

जायते यो यो जायते जायते य एव मेवँयो जायते जायते य एवम् ।

1.7.4.6(56) यः । एवम् । वेदं ॥

य एव मेवँयो य एवँवेद् वेदैवँयो य एवँवेदं ।

1.7.4.6(57) एवम् । वेदं ॥

एवँवेद् वेदैव मेवँवेदं ।

1.7.4.6(58) वेदं ॥

वेदेति वेदं ।



ए॒तैरायु॑ष्कामः । प्र॒जाप॒शुका॑मो वा  
पु॒रस्ता॒-द्वश॑होता॒-मुद॑ञ्च॒-मुप॑दधाति यावत्प॒दं ।  
हृद॑यँ यजु॑षी॒ पत्न्यौ॑ च । द॒क्षिण॑तः प्राञ्चं चतु॑र्.होतारं ।  
प॒श्चादुद॑ञ्चं पञ्च॑होतारं । उ॒त्तर॑तः प्राञ्चः षड्द्वौ॑तारं ।  
उ॒परि॑ष्ठात् प्राञ्चः स॒प्तहो॑तारं । हृद॑यँयजू॑षि पत्न्यंश्च ।  
यथा॒वका॑शं ग्र॒हान् । यथा॒वका॑शं प्र॒तिग्र॑हान् लो॒कं पृ॒णाश्च॑ ।  
सर्वा॑ हास्ये॒ता दे॒वताः॑ प्री॒ता अ॒भीष्टा॑ भवन्ति ।

रोच॑नो रोच॑मानः-शोभ॑नः-शोभ॑मानः क॒ल्याणः॑ ॥